

Βρογχικό άσθμα στην Ελλάδα: Επιπολασμός, Συννοσηρότητες και Παράγοντες Κινδύνου.

Ιωάννης Τόμος^{1,2}, Γεωργία Βουρλή², Ελένη Πέττα², Αντωνία Τριχοπούλου²

¹ 5^η Πνευμονολογική Κλινική, Γ.Ν.Ν.Θ.Α. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ»

² Κέντρο Έρευνας και Εκπαίδευσης για τη Δημόσια Υγεία, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή

Το βρογχικό άσθμα στους ενήλικες εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τη δημόσια υγεία με σημαντικές κοινωνικοοικονομικές και υγειονομικές συνέπειες. Σκοπός της μελέτης είναι να εκτιμήσει τον επιπολασμό του βρογχικού άσθματος στην Ελλάδα και να προσδιορίσει τους υποκείμενους παράγοντες κινδύνου καθώς και τις υφιστάμενες συννοσηρότητες στους ασθενείς.

Μέθοδος

Η μελέτη ΥΔΡΙΑ αποτελεί το πρώτο εθνικό έργο σχετικά με την υγεία και τη διατροφή του πληθυσμού στην Ελλάδα. Επιλέξιμα άτομα ήταν άνδρες και γυναίκες ηλικίας άνω των 18 ετών που διαμένουν στην Ελλάδα. Δεδομένα σχετικά με τα δημογραφικά και χαρακτηριστικά τρόπου ζωής, το ιατρικό ιστορικό, τις συννοσηρότητες, τη διατροφή, τους περιορισμούς στις καθημερινές δραστηριότητες και τα σωματομετρικά χαρακτηριστικά καταγράφηκαν μέσω προσωπικών συνεντεύξεων σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του ελληνικού πληθυσμού. Εφαρμόστηκαν παράγοντες στάθμισης για να εξασφαλιστεί η εθνική αντιπροσωπευτικότητα των αποτελεσμάτων.

Αποτελέσματα

Το δείγμα της μελέτης περιλαμβάνει 4011 άνδρες και γυναίκες. Ο εκτιμώμενος επιπολασμός του αυτοαναφερόμενου διαγνωσμένου από ιατρό βρογχικού άσθματος είναι 8,6% (7,5%-9,8%). Η πιο συχνή συννοσηρότητα μεταξύ των ασθενών με άσθμα είναι η αλλεργική ρινίτιδα, φτάνοντας το 47,3%. Τα άτομα με άσθμα παρουσιάζουν διπλάσιο κίνδυνο για περιορισμό στις καθημερινές δραστηριότητες, μετά από προσαρμογή ως προς την ηλικία, το φύλο, το κάπνισμα και τη θεραπεία συντήρησης [2,04 (1,52-2,74); p-value<0,001]. Το ιστορικό ατοπίας ήταν ο μόνος ανεξάρτητος παράγοντας κινδύνου για άσθμα, ενώ η επίδρασή του φάνηκε να μειώνεται με την ηλικία. Η επίδραση της υψηλής συμμόρφωσης στη Μεσογειακή διατροφή δεν είναι σημαντική.

Συμπεράσματα

Ο εκτιμώμενος επιπολασμός του βρογχικού άσθματος στην Ελλάδα είναι 8,6%. Η ατοπία αποτελεί το μόνο προγνωστικό παράγοντα, με μεγαλύτερη επίδραση στα νεότερα άτομα. Οι ασθενείς με άσθμα αντιμετωπίζουν διπλάσιο κίνδυνο περιορισμών στις καθημερινές δραστηριότητες σε σύγκριση με άτομα χωρίς άσθμα.

Πίνακας 1. Κατανομή των δημογραφικών και κλινικών χαρακτηριστικών των ασθενών.

Κλινικά χαρακτηριστικά	Σταθμισμένος επιπολασμός του βρογχικού άσθματος %(95% CI)	p-value
Φύλο		0.293
Άνδρες	8.0 (6.5-9.5)	
Γυναίκες	9.1 (7.5-10.7)	
Ηλικία (έτη)		0.002
18-24	12.2 (8.3-16.1)	
25-34	10.4 (7.4-13.3)	
35-44	6.1 (4.4-7.8)	
45-54	6.4 (4.5-8.3)	
55-64	6.7 (4.0-9.4)	
65-74	7.9 (4.7-11.2)	
>75	13.2 (8.4-17.9)	
Κάπνισμα		0.260
Νυν καπνιστές	6.9 (5.3-8.6)	
Πρώην καπνιστές	10.0 (7.5-12.5)	
Μη καπνιστές	8.7 (6.8-10.7)	
Mediterranean Diet Score		0.711
Χαμηλό	8.9 (7.3-10.6)	
Υψηλό	8.8 (5.9-11.7)	
Μορφωτικό επίπεδο		0.052
Χαμηλό	10.0 (7.7-12.3)	
Ενδιάμεσο	8.3 (6.7-9.9)	
Υψηλό	6.5 (4.9-8.2)	
Πλαίσιο Κοινότητας		0.104
Αστικό Περιβάλλον	8.5 (7.1-9.9)	
Ημι-αστικό	6.1 (3.8-8.3)	
Αγροτικό	10.2 (7.3-13.1)	
Αντιληπτοί περιορισμοί στις καθημερινές δραστηριότητες		0.001
Ναι, σε μεγάλο βαθμό	13.9 (10.5-17.3)	
Ναι, σε μικρό βαθμό	12.6 (9.1-16.2)	
Όχι	6.9 (5.7-8.2)	

Πίνακας 2. Σταθμισμένος επιπολασμός συννοσηροτήτων μεταξύ συμμετεχόντων με και χωρίς άσθμα

Συννοσηρότητα	Επιπολασμός ανάμεσα σε ασθενείς με άσθμα % (95%CI)	Επιπολασμός ανάμεσα σε ασθενείς χωρίς άσθμα % (95%CI)	p-value
Αρτηριακή Υπέρταση	42.5 (35.6-49.5)	41.6 (39.5-43.7)	0.80
Κατάθλιψη	9.6 (4.9- 14.3)	7.2 (6.1-8.3)	0.274
Σακχαρώδης Διαβήτης	18.9 (12.0-25.8)	10.7 (9.4-11.9)	0.007
Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο	2.8 (0.1-5.5)	1.8 (1.3-2.3)	0.398
Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου	2.7 (0.1-5.4)	2.8 (2.1-3.5)	0.947
Αλλεργική ρινίτιδα	47.3 (40.3-54.4)	24.2 (22.1-26.2)	0.001
Παχυσαρκία (≥30kg/m²)	39.2 (31.6-46.7)	34.5 (32.7-36.3)	0.401

Πίνακας 3. Ανάλυση λογιστικής παλινδρόμησης για την επίδραση των παραγόντων κινδύνου ύπαρξης περιορισμών στις καθημερινές δραστηριότητες.

Παράγοντας	OR (95% CI)	p-value
Ιστορικό βρογχικού άσθματος	2.04 (1.52-2.74)	<0.001
Ηλικία (έτη)		
18-24	1	
25-64	2.26 (1.53-3.33)	0.001
≥65	6.24 (4.03-9.65)	<0.001
Κάπνισμα		
Μη	1	
Πρώην	1.08 (0.81-1.44)	0.604
Νυν	0.90 (0.72-1.12)	0.339
Φύλο		
Άνδρες	1	
Γυναίκες	1.84 (1.53-2.23)	<0.001
Εισπνεόμενη θεραπεία συντήρησης		
Όχι	1	
Ναι	0.42 (0.25-0.74)	0.003